

Europos socialinis fondas
Europos regioninės plėtros fondas
Sanglaudos fondas

POTENCIALIŲ PAREIŠKĖJŲ TYRIMAS

Vykdytojas:
 spinter tyrimai

2016 m. rugsėjo mėn.

Vilnius

TURINYS

I. TYRIMO METODIKA.....	3
II. TYRIMO REZULTATAI.....	6
2.1. INFORMACIJOS APIE 2014–2020 m. ES PARAMOS ETAPĄ PAKANKAMUMAS IR VERTINIMAS	6
2.2. ES INVESTICIJŲ VERTINIMAS	12
2.3. KETINIMAI RENGTI PARAIŠKAS ES INVESTICIJOMS GAUTI	15
III. APIBENDRINIMAS	21
IV. IŠVADOS.....	23

I. TYRIMO METODIKA

Visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Spinter tyrimai“ 2016 metų rugsėjo 8–30 dienomis atliko potencialių pareiškėjų Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti tyrimą.

1.1. Tyrimo tikslinė grupė

Juridiniai asmenys, potencialūs pareiškėjai ES struktūrinių fondų paramai gauti. Respondentai – darbuotojai, įmonėse / institucijose atsakingi už ES struktūrinės paramos projektus, arba įmonių / institucijų vadovai.

1.2. Lauko darbų techninė informacija

Iš viso tyrimo metu apklausti 503 respondentai.

1.3. Tyrimo atranka

Įmonės tyrimui atrinktos iš juridinių asmenų duomenų bazės, taikant kvotinį atrankos principą:

- 50 proc. verslo subjektai
- 50 proc. kiti subjektai, pagal ankstesnių tyrimų klasifikaciją skirstomi į „vienetinius“ ir „atrankinius“. Subjektų priklausomybė kiekvienai kategorijai atnaujinta vadovaujantis priemonių pagal sektorių sąrašų, esančių adresu <http://www.esinvesticijos.lt/lt/patvirtintos_priemones>.

1.4. Tyrimo metodas

Respondentai apklausti taikant CATI (Computer Assisted Telephone Interview) metodą. CATI interviu atlieka profesionalus apklausėjas telefonu, atsakymus fiksuodamas elektroniniame klausimyne. Tyrime naudotas standartizuotas su Lietuvos Respublikos finansų ministerija suderintas klausimynas.

1.5. Duomenų analizė

Duomenų analizė buvo atliekama, naudojant SPSS/PC programinę įrangą.

Ataskaitoje pateikiami bendrieji atsakymų pasiskirstymai (procentai), ir pasiskirstymai pagal socialines-demografines charakteristikas (Žr. Priedus).

1.6. Statistinė duomenų paklaida

Atrankiniuose kiekybiniuose tyrimuose visada išlieka statistinės paklaidos tikimybė, į kurią būtina atsižvelgti interpretuojant duomenis. Pvz.: jeigu apklausus 503 respondentus gavome, kad 69,7 proc.

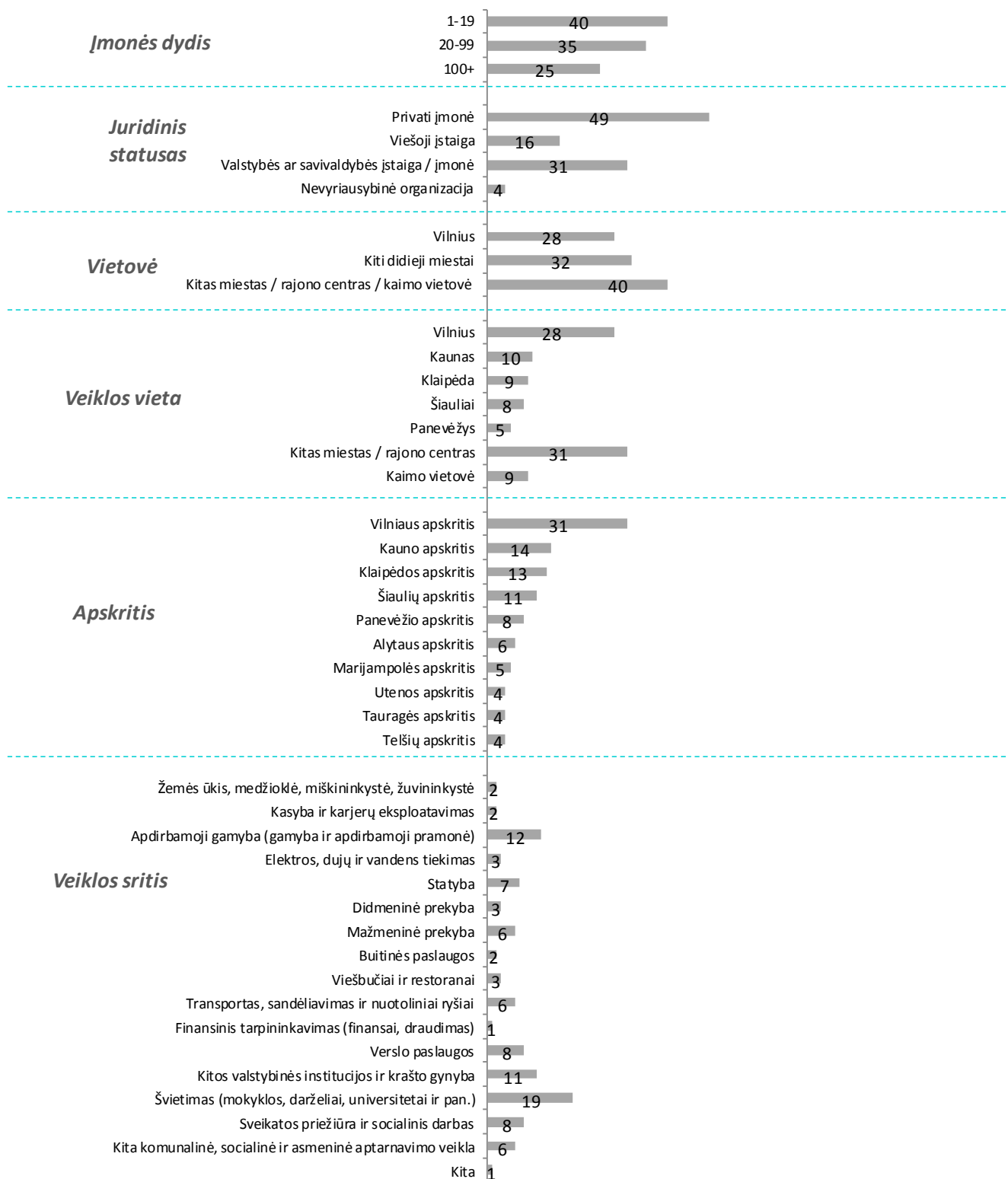
apklaustųjų pakanka informacijos apie ES investicijas Lietuvai, tai yra 95 proc. tikimybė, kad tikroji reikšmė yra tarp 65,6 proc. ir 73,8 proc.

Įverčio tikslumas mažėja, mažėjant analizuojamų atsakymų skaičiui. Toliau pateikiama lentelė, padedanti įvertinti statistinę paklaidą.

Statistinė duomenų paklaida:

	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.	Proc.
PASISKIRSTYMAS	5	10	15	20	25	30	40	50
N	95	90	85	80	75	70	60	50
100	4.4	6.0	7.1	8.0	8.7	9.2	9.8	10
200	3.1	4.2	5.0	5.7	6.1	6.5	6.9	7.1
300	2.5	3.5	4.1	4.6	5.0	5.3	5.7	5.8
400	2.2	3.0	3.6	4.1	4.3	4.6	4.9	5.0
500	1.9	2.7	3.2	3.6	3.9	4.1	4.4	4.5
600	1.7	2.4	2.9	3.2	3.5	3.7	3.9	4.0
750	1.6	2.2	2.6	2.9	3.2	3.3	3.6	3.7
1000	1.4	1.9	2.3	2.5	2.7	2.9	3.1	3.1
1500	1.1	1.5	1.8	2.1	2.2	2.4	2.5	2.6

1.7. Respondentų socialinės-demografinės charakteristikos (%)

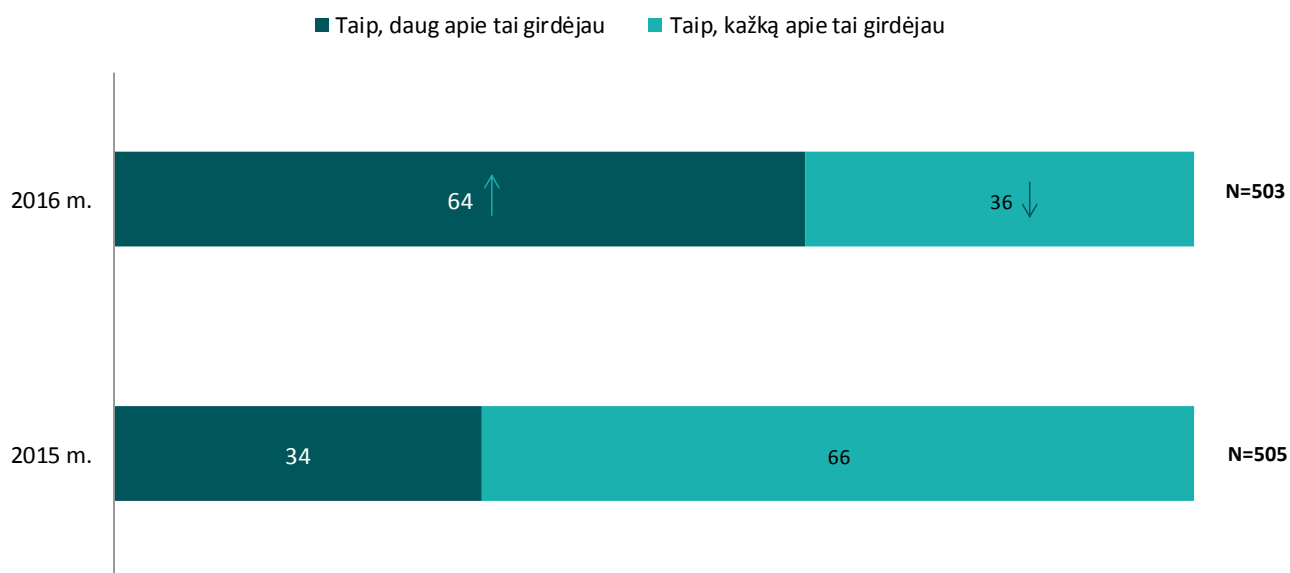
II. TYRIMO REZULTATAI

2.1. INFORMACIJOS APIE 2014–2020 m. ES PARAMOS ETAPĄ PAKANKAMUMAS IR VERTINIMAS

Visi respondentai yra girdėję apie 2014-2020 metų ES investicinių fondų Lietuvai etapą: 64 proc. daug apie tai girdėjo ir 36 proc. kažką girdėjo šia tema (2.1.1 pav.).

Lyginant su 2015 m., 2014-2020 m. ES investicijų fondų Lietuvai žinomumas išaugo – 30 procentinių punktų padaugėjo daug apie tai girdėjusiųjų. Atitinkamai sumažėjo kažką apie tai girdėjusiųjų.

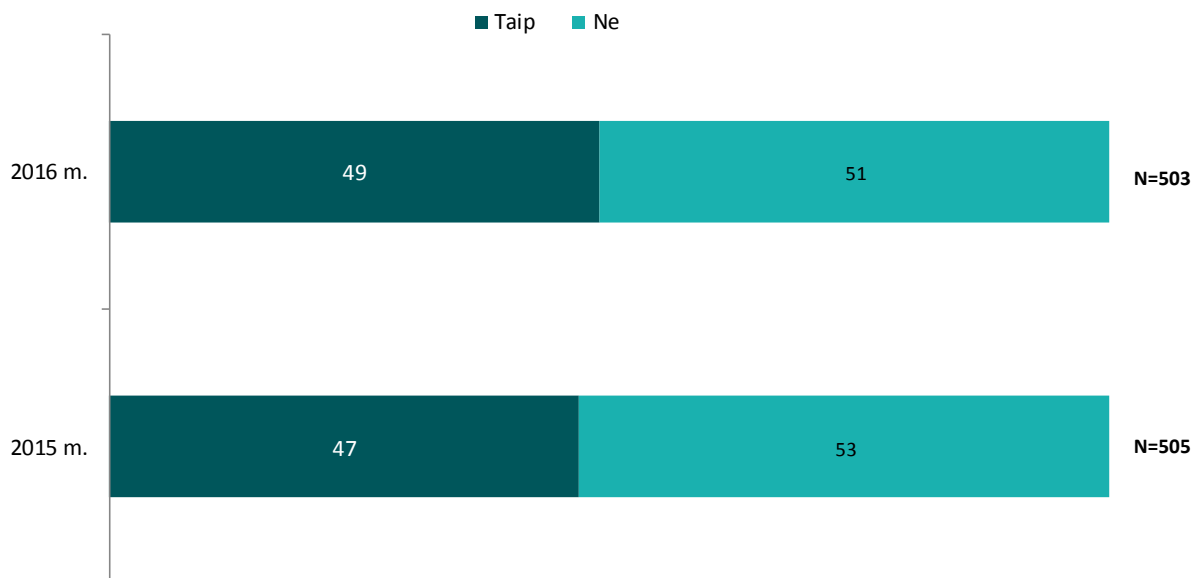
Daug girdėję apie ES fondų investicijas Lietuvai dažniau paminėjo 100 ir daugiau darbuotojų turinčių įmonių / įstaigų atstovai, viešosiose įstaigose bei valstybės ar savivaldybės įmonėse dirbantys respondentai.

2.1.1 pav. 2014-2020 m. ES investicinių fondų Lietuvai etapo žinomumas (proc.; N = 503)

Pusė (49 proc.) tyrimo metu apklaustų potencialių pareiškėjų yra gavę lėšų iš ES investicinių fondų (2.1.2 pav.).

Lyginant su 2015 m., ES investicijų lėšų gavusių tyrimo dalyvių dalis išlieka reikšmingai nepakitusi. Tarp ES investicinių fondų gavėjų – dažniau 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės, viešųjų įstaigų ir valstybės ar savivaldybės įmonių / įstaigų atstovai bei Vilniuje įsikūrę ūkio subjektai.

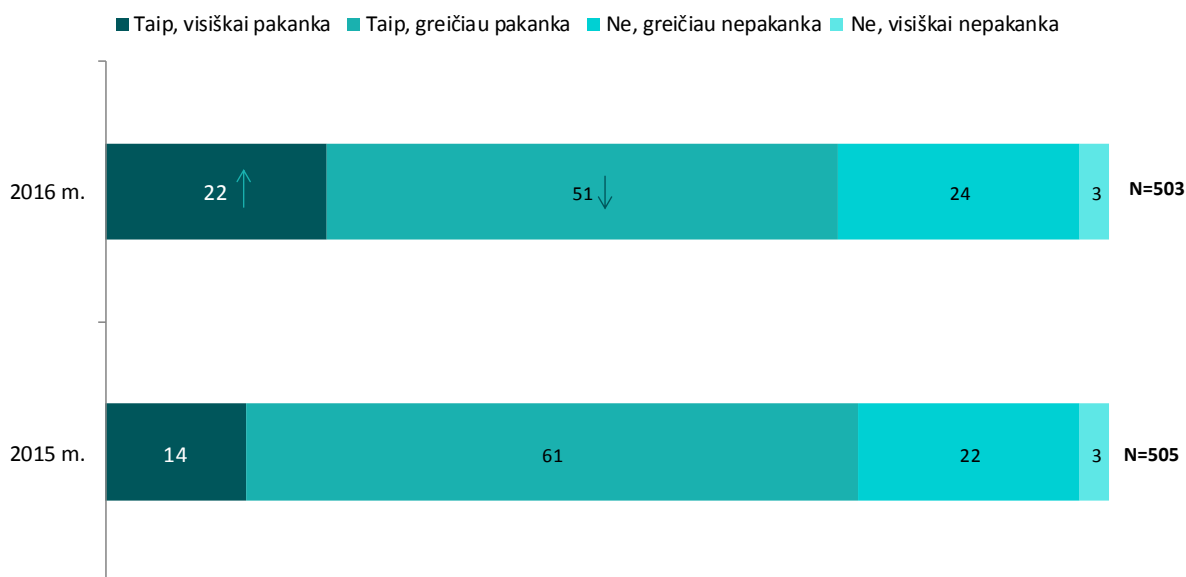

2.1.2 pav. Lėšų iš ES investicinių fondų gavėjai (proc.; N = 503)

Didžiajai daliai (73 proc.) potencialių pareiškėjų pakanka informacijos apie ES investicinius fondus: 22 proc. visiškai pakanka ir 51 proc. greičiau pakanka. Informacijos stygių jaučia 27 proc. apklaustųjų: 3 proc. visiškai nepakanka ir 24 proc. greičiau nepakanka (2.1.3 pav.).

Lyginant su 2015 m., padaugėjo visiškai patenkintų („visiškai pakanka“) turima informacija respondentų dalis (nuo 14 proc. iki 22 proc.). Atitinkamai sumažėjo greičiau patenkintųjų procentas (nuo 61 proc. iki 51 proc.).

Pasitenkinimą turima informacija apie ES investicinius fondus dažniau išreiškė 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės, viešųjų įstaigų, valstybės ar savivaldybės įstaigų / įmonių atstovai.

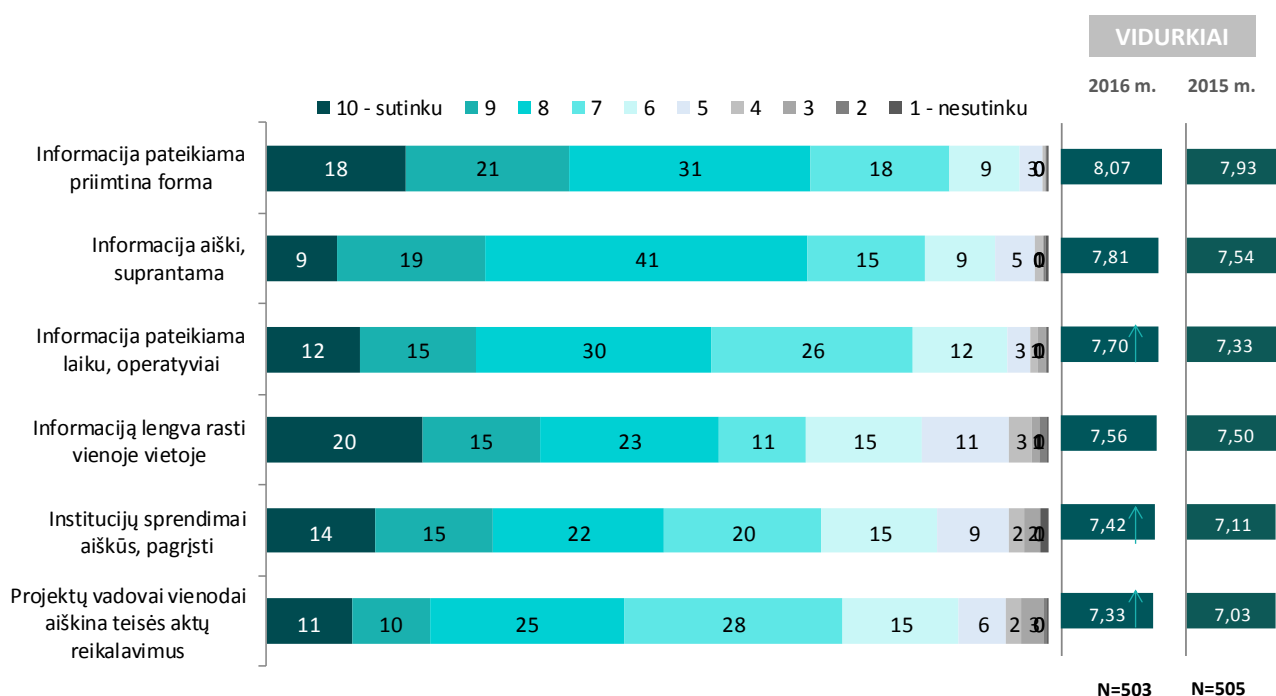

2.1.3 pav. Informacijos apie ES investicinius fondus pakankamumas (proc.; N = 503)

Informacijos apie ES investicinius fondus kokybė vertinama palankiai – vertinimo vidurkiai svyruoja nuo 7.33 iki 8.07 balo 10 balų skalėje. Laikomasi nuomonės, kad informacija pateikiama priimtina forma (8.07), ji yra aiški ir suprantama (7.81), pateikiama laiku ir operatyviai (7.70), viską lengva rasti vienoje vietoje (7.56). Santūriau atsiliepiama apie institucijų sprendimų aiškumą ir pagrįstumą (7.42) bei projektų vadovų teisės aktų reikalavimų vienodą išaiškinimą (7.33) (2.1.4 pav.).

Lyginant su 2015 m., labiau pritariama, kad informacija pateikiama laiku, operatyviai (vertinimų vidurkis išaugo nuo 7,33 iki 7,70), institucijų sprendimai yra aiškūs, pagrįsti (išaugo nuo 7,11 iki 7,42), o projektų vadovai vienodai aiškina teisės aktų reikalavimus (padidėjo nuo 7,03 iki 7,33).

Palankiau įvairius informacijos apie ES investicinius fondus aspektus vertina 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos, viešųjų įstaigų ir valstybės ar savivaldybės įstaigų / įmonių atstovai ir mažesniuose miestuose bei kaimo vietovėse įsikūrę ūkio subjektai.

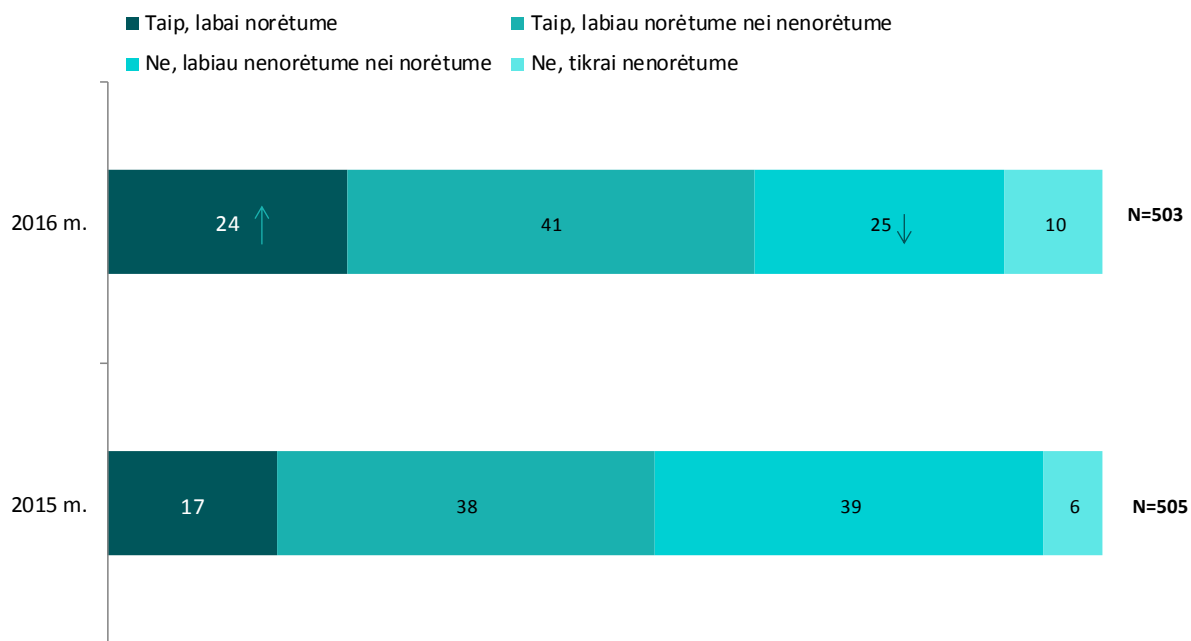

2.1.4 pav. Informacijos apie ES investicinius fondus kokybės aspektų vertinimas (proc., vidurkiai; N = 503)

Dauguma (65 proc.) potencialių pareiškėjų norėtų gauti daugiau informacijos apie ES investicinius fondus – 24 proc. labai norėtų ir 41 proc. labiau norėtų nei nenorėtų. 35 proc. apklaustųjų papildomos informacijos gauti nepageidauja – 10 proc. tikrai nenorėtų ir 25 proc. labiau nenorėtų nei norėtų (2.1.5 pav.).

Lyginant su 2015 m., padaugėjo labai norinčiųjų gauti daugiau informacijos apie ES investicinius fondus (nuo 17 proc. iki 24 proc.). Atitinkamai sumažėjo labiau nenorinčių nei norinčių gauti tokios informacijos respondentų (nuo 39 proc. iki 25 proc.).

Daugiau informacijos apie ES investicinius fondus dažniau pageidautų 1-19 darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės ir privačių įmonių atstovai.

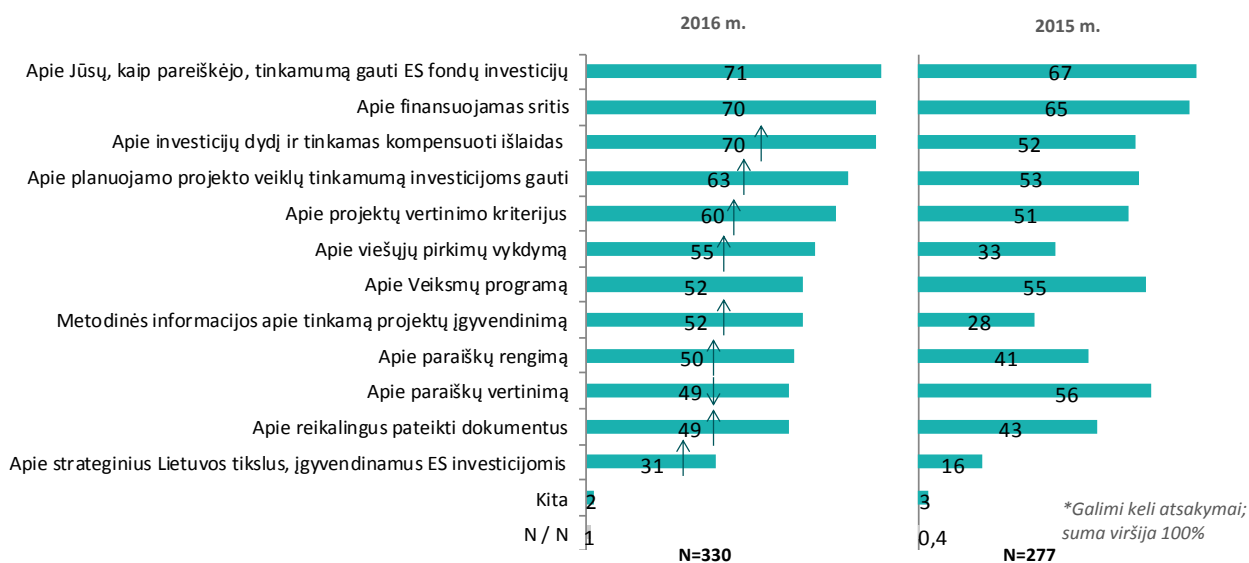

2.1.5 pav. Norintieji gauti daugiau informacijos apie ES investicinius fondus (proc.; N = 503)

Tyrimo dalyviams dažniausiai trūksta informacijos apie tinkamumą gauti ES fondų investicijas (71 proc.) ir apie finansuojamas sritis (70 proc.) bei investicijų dydį, tinkamas kompensuoti išlaidas (70 proc.). 63 proc. paminėjo planuojamo projekto tinkamumą investicijoms gauti, 60 proc. – projektų vertinimo kriterijus, 55 proc. – viešųjų pirkimų vykdymą, 52 proc. – Veiksmų programą, 52 proc. – metodinę informaciją apie tinkamą projektų įgyvendinimą, 50 proc. – paraiškų rengimą, 49 proc. – paraiškų vertinimą, 49 proc. – reikalingus pateikti dokumentus, 31 proc. – strateginius Lietuvos tikslus, įgyvendinamus ES investicijomis (2.1.6 pav.).

Lyginant su 2015 m. norintieji gauti daugiau informacijos apie ES investicinius fondus apskritai įvardino daugiau informacijos rūšių – daugumos paminėtų atsakymų procentai išaugo, išskyrus informaciją apie paraiškų vertinimą (tokios informacijos poreikis sumažėjo).

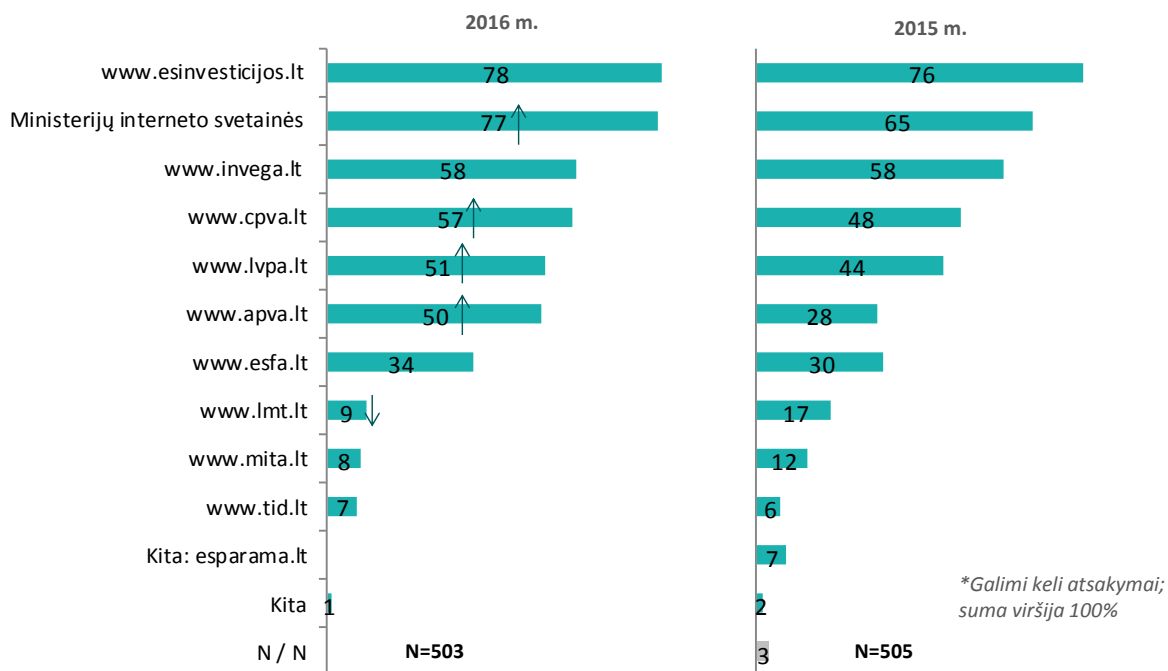
Apskritai daugiau trūkstamos informacijos rūšių paminėjo 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos, nevyriausybinės organizacijos. Informacijos apie tinkamumą gauti ES fondų investicijų dažniau pageidautų didmiesčiuose (išskyrus Vilnių) įsikūrusios įmonės. Informacijos apie Veiksmų programą bei apie paraiškų rengimą – taip pat didmiesčiuose veikiančių įmonių / įstaigų atstovai.

2.1.6 pav. Trūkstama informacija apie ES investicinius fondus (proc.; N = 330; atsakinėja norintys gauti daugiau informacijos apie ES investicinius fondus)

Internetinių svetainių, pateikiančių informaciją apie ES investicijas, žinomumo lyderiai yra portalas esinvesticijos.lt (78 proc.) ir ministerijų interneto svetainės (77 proc.). Trečioje vietoje atsidūrė svetainė invega.lt (58 proc.). Toliau rikiuojasi cpva.lt (57 proc.), lvpa.lt (51 proc.), apva.lt (50 proc.), esfa.lt (34 proc.). Mažiausiai žinomos svetainės yra lmt.lt (9 proc.), mita.lt (8 proc.), tid.lt (7 proc.) (2.1.7 pav.). Lyginant su 2015 m., informaciją apie ES investicijas pateikiančių internetinių svetainių žinomumas išaugo arba liko reikšmingai nepakitęs – sumažėjo tik svetainės www.lmt.lt (nuo 17 proc. iki 9 proc.) žinomumas.

Apskritai daugiau informaciją apie ES investicijas pateikiančių interneto svetainių žino 100 ir daugiau darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės, viešųjų įstaigų bei valstybės ar savivaldybės įmonių / įstaigų atstovai.

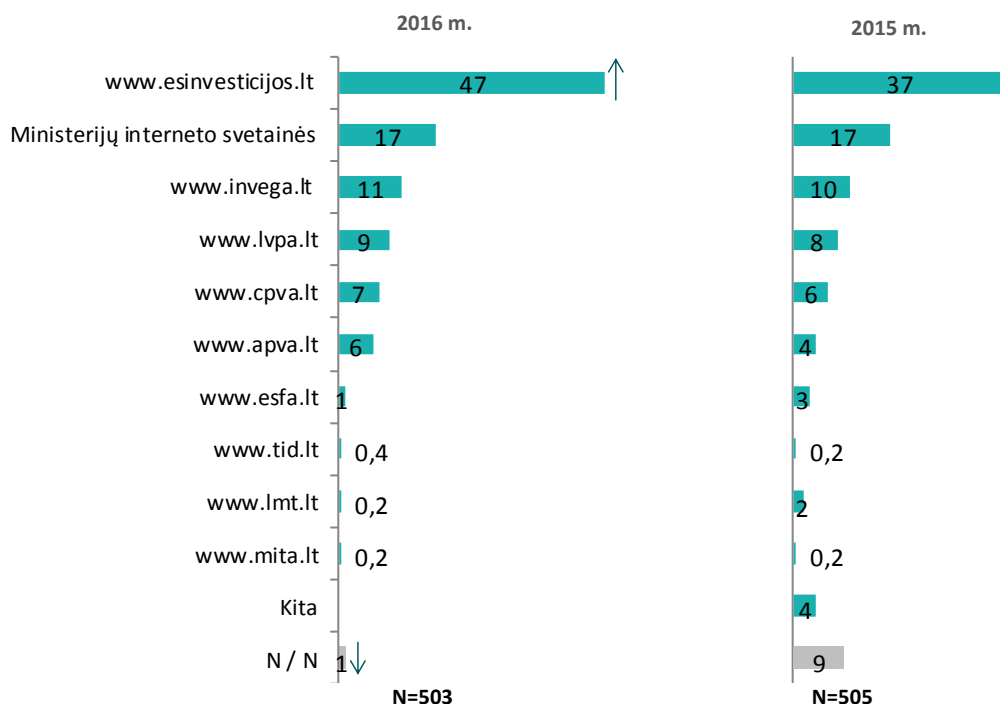

2.1.7 pav. Internetinių svetainių, pateikiančių informaciją apie ES investicijas, žinomumas (proc.; N = 503)

Pagrindinė interneto svetainė, kurioje galima rasti informaciją apie ES investicijas, dažniausiai įvardyta esinvesticijos.lt (47 proc.). 17 proc. apklaustųjų pagrindinė svetainė įvardijo ministerijų interneto portalus (2.1.8 pav.).

Lyginant su 2015 m., svetainė www.esinvesticijos.lt dar labiau sustiprino pirmaujančias pozicijas (nuo 37 proc. iki 47 proc.).

Svetainę www.esinvesticijos.lt dažniau nurodė 100 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos bei Vilniuje įsikūrusių įmonių / įstaigų atstovai. Ministerijų interneto svetaines – nevyriausybines organizacijas. Svetainę www.invega.lt – iki 19 darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės ir privataus sektoriaus atstovai.

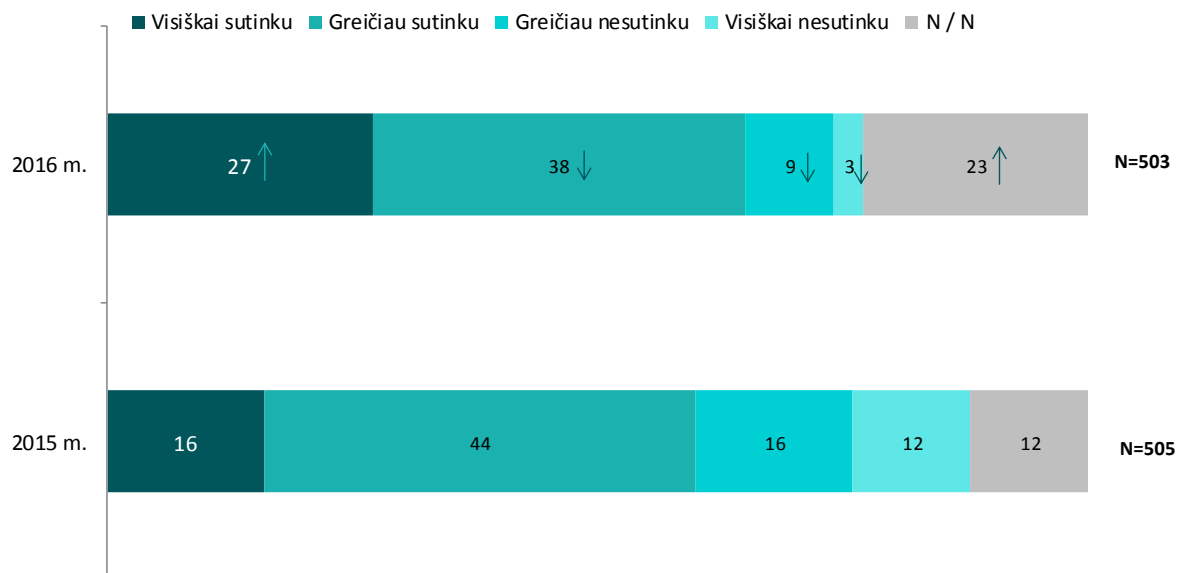

2.1.8 pav. Pagrindinė interneto svetainė, kurioje galima rasti informaciją apie ES investicijas (proc.; N = 503)

65 proc. tyrimo dalyvių pritaria teiginiui, kad interneto svetainėje esinvesticijos.lt randama pagrindinė reikalinga informacija apie ES investicijas – 27 proc. visiškai ir 38 proc. greičiau sutinka. Priešingos nuomonės laikosi 12 proc. respondentų – 3 proc. visiškai ir 9 proc. greičiau nesutinka (2.1.9 pav.).

Lyginant su 2015 m., padidėjo respondentų, visiškai sutinkančių, kad svetainėje www.esinvesticijos.lt randama pagrindinė reikalinga informacija apie ES investicijas (nuo 16 proc. iki 27 proc.). Kita vertus, sumažėjo nuosaikesnį pritarimą išreiškusiųjų dalis (nuo 44 proc. iki 38 proc.). Taip pat sumažėjo nepritariančiųjų šiai nuomonei dalis (nuo 28 proc. iki 12 proc.). Tiesa, padaugėjo neturinčiųjų nuomonės šiuo klausimu (nuo 12 proc. iki 23 proc.).

Sutikti su šia nuomone dažniau linkusios 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos, viešųjų įstaigų ir valstybės ar savivaldybės įmonių / įstaigų atstovai.

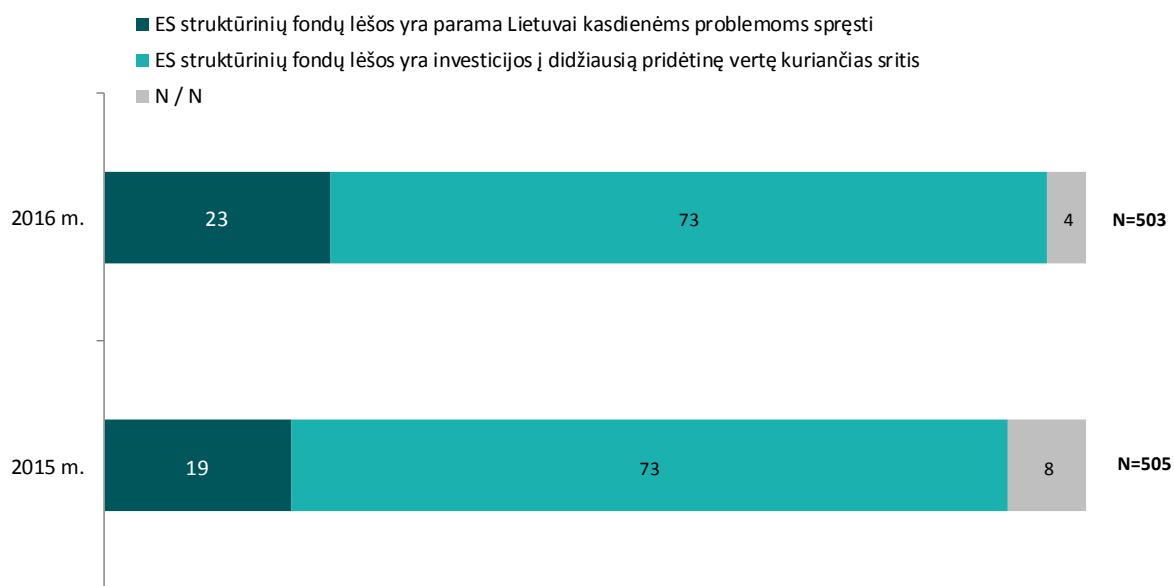
2.1.9 pav. Pritarimas teiginiui, kad interneto svetainėje esinvesticijos.lt randama pagrindinė reikalinga informacija apie ES investicijas (proc.; N = 503)

2.2. ES INVESTICIJŲ VERTINIMAS

Maždaug kas ketvirtas (23 proc.) respondentas mano, kad ES struktūrinių fondų lėšos yra parama Lietuvai kasdienėms problemoms spręsti. 73 proc. apklaustųjų laikosi nuomonės, kad ES struktūrinių fondų lėšos yra investicijos į didžiausią pridėtinę vertę kuriančias sritis (2.2.1 pav.).

Lyginant su 2015 m. tyrimo rezultatais, statistiškai reikšmingų skirtumų nėra.

Nuomonės, kad ES struktūrinių fondų lėšos yra investicijos į didžiausią pridėtinę vertę kuriančias sritis, dažniau laikosi 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos ir viešųjų įstaigų atstovai, Vilniuje įsikūrusių ūkio subjektų atstovai. Parama Lietuvai kasdienėms problemoms spręsti ES struktūrinių fondų lėšas dažniau laiko nevyriausybinėms organizacijų atstovai.

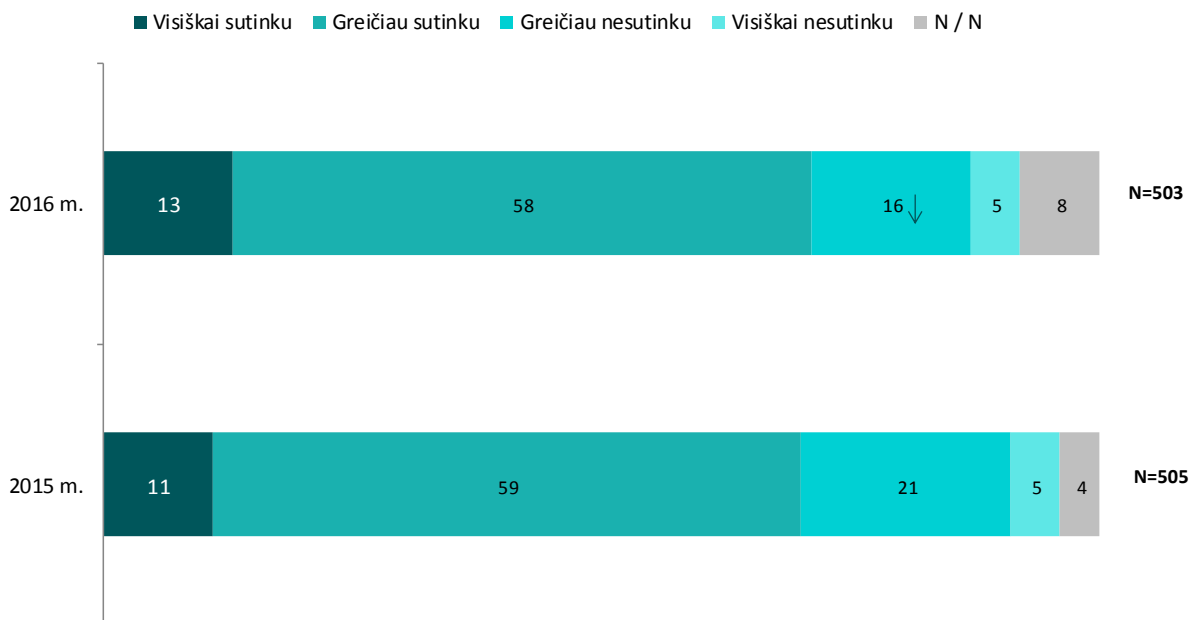

2.2.1 pav. Nuomonė apie ES SF Lietuvai skiriamas lėšas (proc.; N = 503)

Didžioji dalis (71 proc.) respondentų laikosi nuomonės, kad ES investicijos yra valdomos profesionaliai: 13 proc. visiškai ir 58 proc. greičiau sutinka. Priešingos pozicijos laikosi 21 proc. tyrimo dalyvių: 5 proc. visiškai ir 16 proc. greičiau nesutinka (2.2.2 pav.).

Lyginant su 2015 m., sumažėjo nuosaikų nepritariamą („greičiau nesutinku“) išreiškusių respondentų dalis (nuo 21 proc. iki 16 proc.).

Sutikti su šia nuomone dažniau linkusios 100 ir daugiau darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės, viešųjų įstaigų, valstybės ar savivaldybės įstaigų / įmonių bei nevyriausybinė organizacijų atstovai.

2.2.2 pav. ES investicijų valdymo profesionalumo vertinimas (proc.; N = 503)

57 proc. potencialių pareiškėjų mano, kad ES investicijos skirstomos skaidriai: 7 proc. teigė, kad skaidriai ir 50 proc. greičiau skaidriai. Priešingos nuomonės laikosi 24 proc. apklaustųjų: 6 proc. neskaidriai ir 18 proc. greičiau neskaidriai. 19 proc. nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.2.3 pav.).

Lyginant su 2015 m., sumažėjo tvirtą teigiamą nuomonę („skaidriai“) turinčių apklaustųjų dalis (nuo 14 proc. iki 7 proc.). Atitinkamai išaugo nuosaikesnę teigiamą („greičiau skaidriai“) nuostatą išreiškusiųjų dalis (nuo 40 proc. iki 50 proc.).

Nuomonę, kad ES parama yra skirstoma skaidriai, dažniau išreiškė 20 ir daugiau darbuotojų turinčių įmonių / įstaigų atstovai, viešųjų įstaigų ir valstybės ar savivaldybės įstaigos / įmonės bei Vilniuje įsikūrę ūkio subjektai.

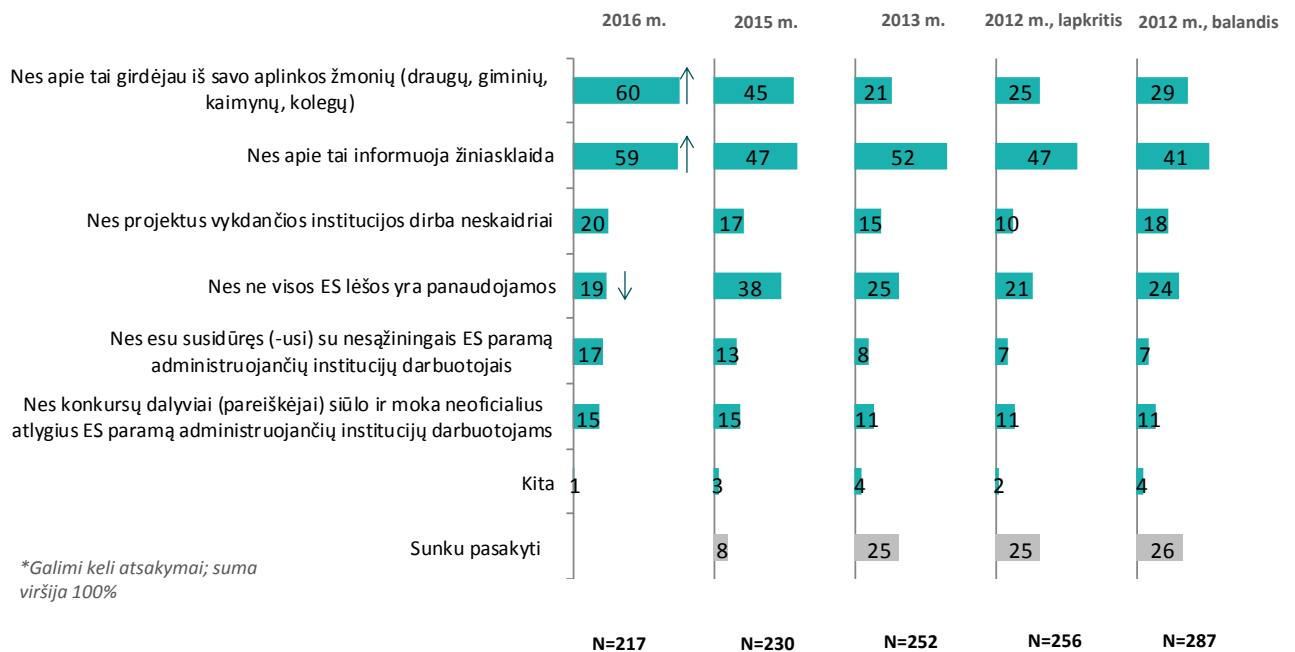

2.2.3 pav. ES investicijų skirstymo skaidrumo vertinimas (proc.; N = 503)

Neskaidraus ES lėšų skirstymo priežastimis dažniausiai įvardijama: pasiekianti informacija iš aplinkos žmonių (60 proc.) ir informacija žiniasklaidoje (59 proc.) (2.2.4 pav.).

Lyginant su 2015 m., dažniau neigiamą nuostatą formuoja nuogirdos iš aplinkos žmonių (padidėjo nuo 45 proc. iki 60 proc.) ir informacija žiniasklaidoje (padidėjo nuo 47 proc. iki 59 proc.). Mažiau įtakos turi manymas, kad ne visos ES lėšos yra panaudojamos (sumažėjo nuo 38 proc. iki 19 proc.).

Didžiausių įmonių / įstaigų (100 ir daugiau darbuotojų) atstovai dažniau paminėjo apie tai girdėję iš savo aplinkos žmonių. Žiniasklaidoje pateikiamą informaciją dažniau nurodė iki 99 darbuotojų turinčių įmonių / įstaigų atstovai ir privataus sektoriaus atstovai.

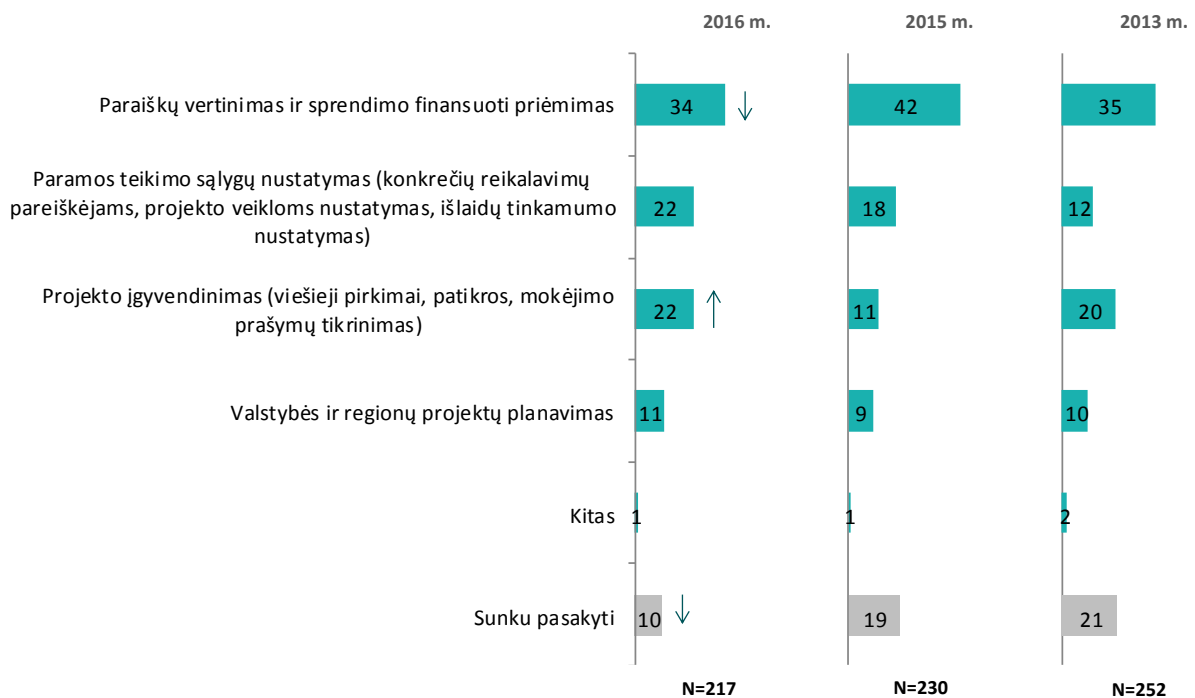

2.2.4 pav. Nuomonės, kad ES lėšos skirstomos neskaidriai, motyvai (proc.; N = 217; manantys, kad ES lėšos skirstomos neskaidriai)

Neskaidriausiu ES paramos administravimo etapu dažniausiai įvardytas paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas (34 proc.). 22 proc. respondentų paminėjo paramos teikimo sąlygų nustatymą. Kiti 22 proc. apklaustųjų – projekto įgyvendinimą. 11 proc. – valstybės ir regionų projektų planavimą (2.2.5 pav.).

Lyginant su 2015 m., rečiau manoma, kad neskaidriausias etapas yra paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas (sumažėjo nuo 42 proc. iki 34 proc.). Dažniau tokiu etapu laikomas projekto įgyvendinimas (padidėjo nuo 11 proc. iki 22 proc.).

Paraiškų vertinimo ir sprendimo finansuoti priėmimą statistiškai reikšmingai dažniau paminėjo mažiausių įmonių / įstaigų atstovai. Paramos teikimo sąlygų nustatymą – taip pat mažiausių įmonių / įstaigų atstovai ir respondentai iš privataus sektoriaus. Projekto įgyvendinimo etapą – 20 ir daugiau darbuotojų turintys ūkio subjektai ir Vilniuje esančių įmonių / įstaigų atstovai.

2.2.5 pav. Neskaidriausias ES paramos administravimo etapas (proc.; N = 217; manantys, kad ES lėšos skirstomos neskaidriai)

2.3. KETINIMAI RENGTI PARAIŠKAS ES INVESTICIJOMS GAUTI

Su ES investicijomis respondentai sieja daugumą tyrime įvardintų galimų strateginių tikslų. Dažniausiai įvardinti su verslo konkurencingumu (88 proc.), aplinkosauga (85 proc.) ir moksliniais tyrimais bei inovacijų skatinimu (85 proc.) susiję tikslai. Taip pat dažnai paminėti ir kiti tikslai: orientuoti į informacinės visuomenės skatinimą (82 proc.), kokybišką užimtumą (80 proc.), energijos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių skatinimą (76 proc.), švietimo kokybę (76 proc.), socialinę įtrauktį, kovą su skurdu (75 proc.). Rečiausiai respondentai įvardijo pažangaus viešojo valdymo sritį (74 proc.) ir darnaus transporto plėtrą (72 proc.) (2.3.1 pav.).

Lyginant su 2015 m., respondentai apskritai įvardino mažiau ES investicijomis įgyvendinamų strateginių Lietuvos tikslų.

Apskritai daugiau ES lėšomis įgyvendinamų Lietuvos strateginių tikslų įvardino 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įstaigos / įmonės, viešųjų įstaigų ir valstybės ar savivaldybės įmonių / įstaigų atstovai.

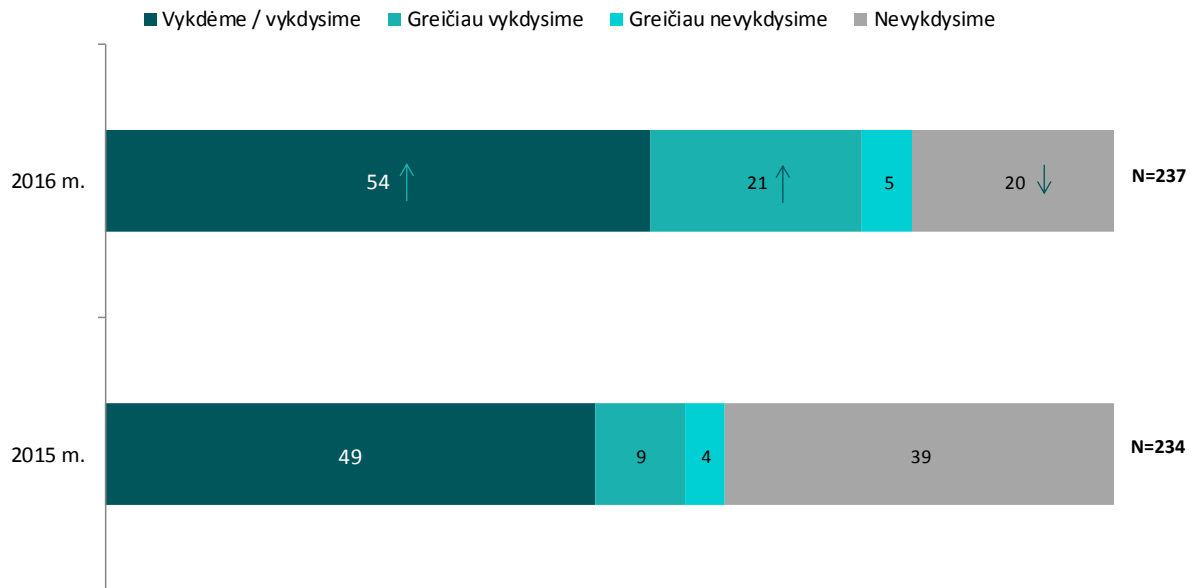

2.3.1 pav. ES investicijomis įgyvendinami Lietuvos strateginiai tikslai (proc.; N = 503)

Išankstines konsultacijas, projekto pristatymus projekto tikslinėms auditorijoms vykdė ar dar vykdys 75 proc. regioninio ir valstybinio planavimo pareiškėjų: 54 proc. jau vykdė ar dar vykdys ir 21 proc. greičiau vykdys. Likęs ketvirtadalis (25 proc.) apklaustųjų nurodė priešingai: 20 proc. nevykdys ir 5 proc. greičiau nevykdys (2.3.2 pav.).

Lyginant su 2015 m., daugiau tyrimo dalyvių išreiškė ketinimus vykdyti išankstines konsultacijas, projekto pristatymus projekto tikslinėms auditorijoms (padidėjo nuo 58 proc. iki 75 proc.).

Vykdyti Išankstines konsultacijas, projekto pristatymus dažniau teko (ar planuojama vykdyti) valstybės ar savivaldybės įmonėms / įstaigoms ir Vilniuje esančioms įmonėms / įstaigoms.

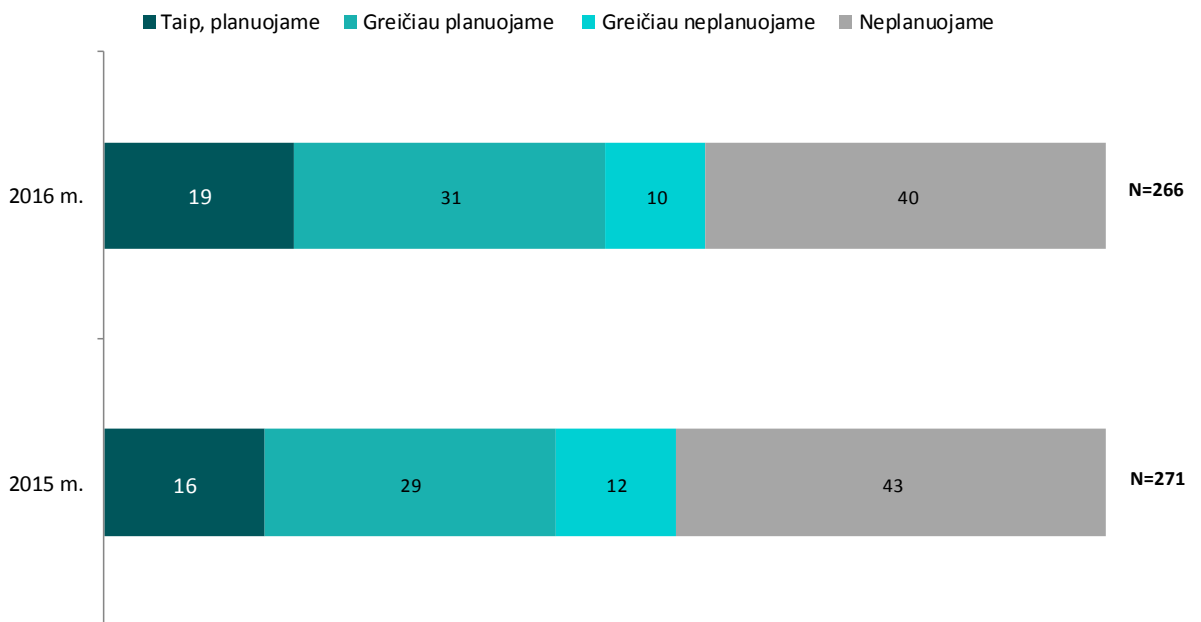

2.3.2 pav. Išankstinių konsultacijų, projekto pristatymų projekto tikslinėms auditorijos vykdymas (proc.; N = 237; regioninio / valstybinio planavimo pareiškėjai)

Lygiai pusė (50 proc.) paraiškas konkursiniu būdu turinčių teikti potencialių pareiškėjų paminėjo planuojantys rengti paraišką ES investicinių fondų lėšoms gauti: 19 proc. planuoja ir 31 proc. greičiau planuoja. Kita pusė (50 proc.) respondentų šio žingsnio atsisako – 40 proc. neplanuoja ir 10 proc. greičiau neplanuoja (2.3.3 pav.).

Lyginant su 2015 m., planai rengti paraišką ES investicijų fondų lėšoms gauti išlieka statistiškai reikšmingai nepakitę.

Statistiškai reikšmingų skirtumų pagal analizuotas respondentų įmonių / įstaigų charakteristikas nepastebėta.

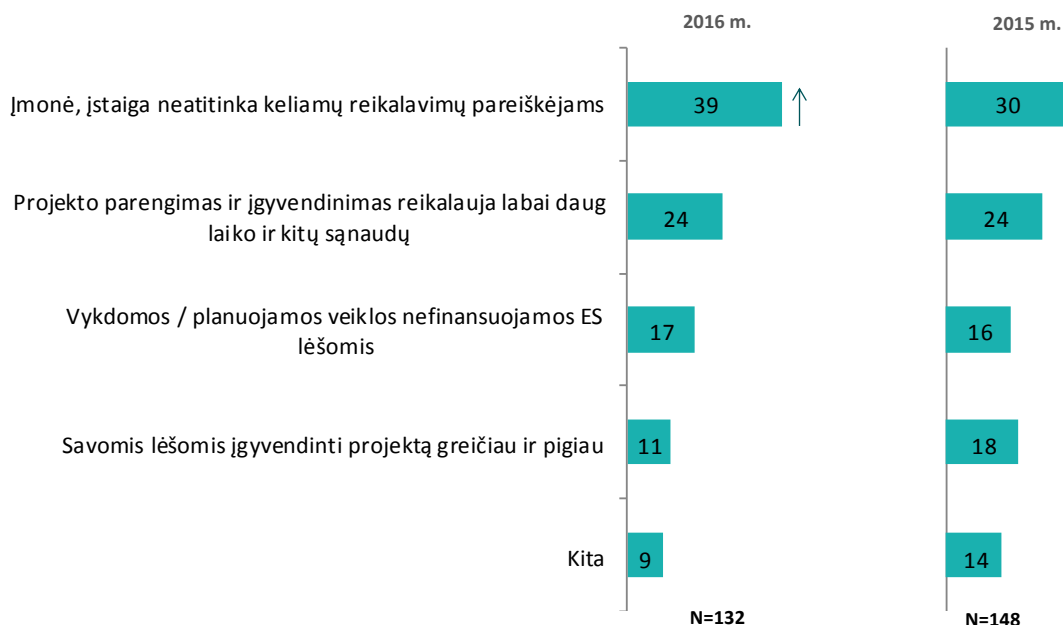

2.3.3 pav. Planuojantys rengti paraišką ES investicinių fondų lėšoms gauti (proc.; N = 266; konkursiniu būdu dalyvaujantys pareiškėjai)

Pareiškėjams keliamų reikalavimų neatitikimas yra dažniausiai įvardyta priežastis, kodėl neketinama rengti paraiškos ES investicinių fondų lėšoms gauti (39 proc.). 24 proc. priežastimi įvardijo dideles laiko ir kitas sąnaudas, reikalingas projekto parengimui bei įgyvendinimui. 17 proc. teigė, kad veikla nėra finansuojama ES lėšomis, 11 proc. laikosi nuostatos, kad savomis lėšomis įgyvendinti projektą yra greičiau ir pigiau (2.3.4 pav.).

Lyginant su 2015 m., dažniau neplanuojama rengti paraiškos ES investicinių fondų lėšoms gauti dėl įmonės / įstaigos neatitikimo pareiškėjams keliamiems reikalavimams.

Statistiškai reikšmingų skirtumų pagal analizuotas respondentų įmonių / įstaigų charakteristikas nepastebėta.

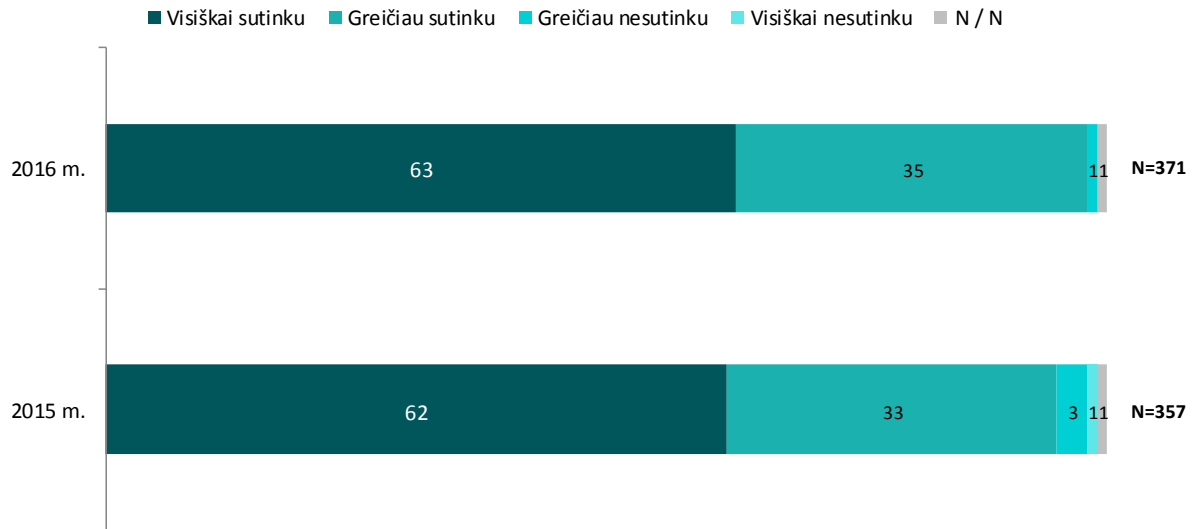

2.3.4 pav. Priežastys, kodėl neplanuojama rengti paraiškos ES investicinių fondų lėšoms gauti (proc.; N = 132; konkursiniu būdu dalyvaujantys pareiškėjai, neplanuojantys rengti paraiškos ES investicinių fondų lėšoms gauti)

Beveik visi (98 proc.) tyrimo dalyviai tvirtina, kad siekdami savo projekto rezultatų, prisideda prie visos šalies rezultatų: 63 proc. visiškai ir 35 proc. greičiau sutinka (2.3.5 pav.).

Lyginant su 2015 m., statistiškai reikšmingų pokyčių nėra.

Visiškai pritarti šiai nuomonei dažniau linkusios 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos.

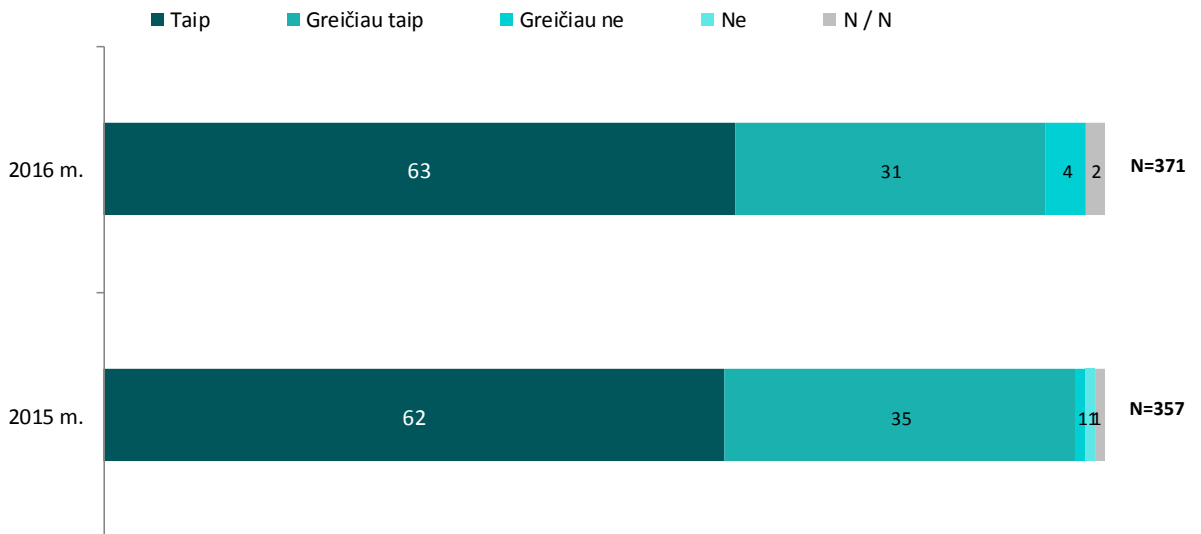

2.3.5 pav. Pritarimas, kad siekdami savo projekto rezultatų, prisideda prie visos šalies rezultatų (proc.; N = 371; valstybinio ir regioninio planavimo pareiškėjai, bei paraiškas ketinantys rengti konkursiniu būdu dalyvaujantys pareiškėjai)

Absoliuti dauguma (94 proc.) tvirtina, kad Lietuvos žmonės pajus jų projekto naudą: 63 proc. „taip“ ir 31 proc. „greičiau taip“ (2.3.6 pav.).

Lyginant su 2015 m., statistiškai reikšmingų nuomonių skirtumų nepastebėta.

Teigiamai („Taip“) į šį klausimą dažniau atsakė 20 ir daugiau darbuotojų turinčios įmonės / įstaigos.

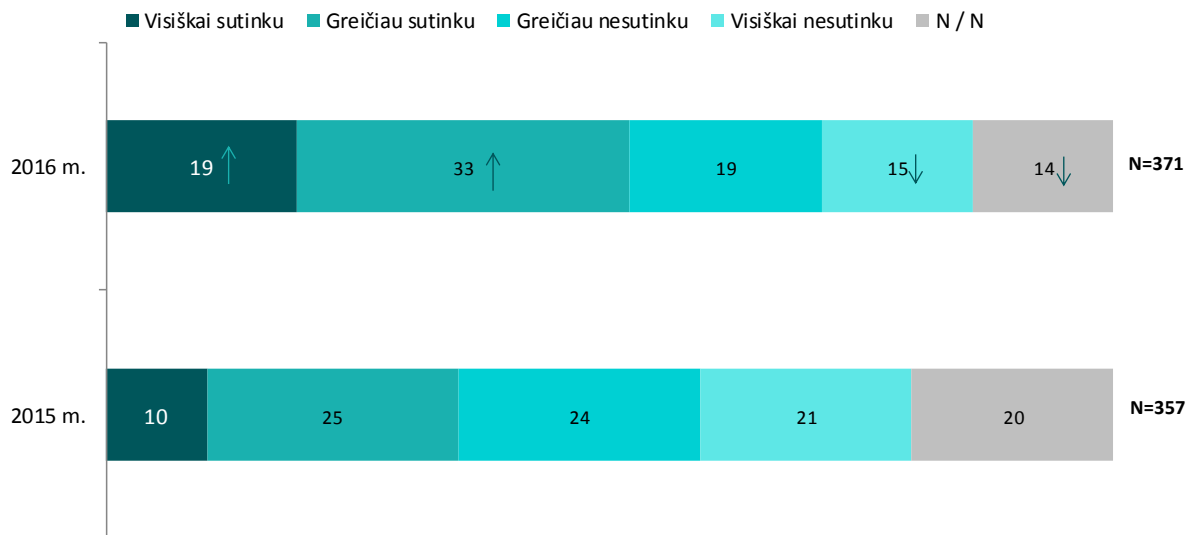

2.3.6 pav. Nuomonė, ar Lietuvos žmonės pajus projekto(-ų) naudą (proc.; N = 371; valstybinio ir regioninio planavimo pareiškėjai, bei paraiškas ketinantys rengti konkursiniu būdu dalyvaujantys pareiškėjai)

Daugiau nei pusė (52 proc.) respondentų sutinka, kad finansinės priemonės yra efektyvesnės investicijos lyginant su subsidijomis: 19 proc. visiškai ir 33 proc. greičiau sutinka. Priešingos nuomonės laikosi 34 proc. apklaustųjų: 15 proc. visiškai ir 19 proc. greičiau nesutinka. 14 proc. nuomonės šiuo klausimu neišreiškė (2.3.7 pav.).

Lyginant su 2015 m., apskritai dažniau pritariama, kad finansinės priemonės yra efektyvesnės investicijos lyginant su subsidijomis (padidėjo nuo 35 proc. iki 52 proc.).

Nuomonei, kad finansinės priemonės yra efektyvesnės investicijos lyginant su subsidijomis, dažniau pritaria mažesniuose miestuose, kaimo vietovėse esančios įmonės / įstaigos.

2.3.7 pav. Pritarimas, kad finansinės priemonės (lengvatinės paskolos, garantijos, palūkanų kompensavimas) yra efektyvesnės investicijos lyginant su subsidijomis (negražinamomis lėšomis) (proc.; N = 371; valstybinio ir regioninio planavimo pareiškėjai, bei paraiškas ketinantys rengti konkursiniu būdu dalyvaujantys pareiškėjai)

III. APIBENDRINIMAS

- Visi respondentai yra girdėję apie 2014-2020 metų ES investicinių fondų Lietuvai etapą: 64 proc. daug apie tai girdėjo ir 36 proc. kažką girdėjo šia tema.
- Pusė (49 proc.) tyrimo metu apklaustų potencialių pareiškėjų yra gavę lėšų iš ES investicinių fondų.
- Didžiąją dalį (73 proc.) potencialių pareiškėjų pakanka informacijos apie ES investicinius fondus: 22 proc. visiškai ir 51 proc. greičiau pakanka. Informacijos stygių jaučia 27 proc. apklaustųjų: 3 proc. visiškai ir 24 proc. greičiau nepakanka.
- Informacijos apie ES investicinius fondus kokybė vertinama palankiai – vertinimo vidurkiai svyruoja nuo 7.33 iki 8.07 balo 10 balų skalėje.
- Dauguma (65 proc.) potencialių pareiškėjų norėtų gauti daugiau informacijos apie ES investicinius fondus – 24 proc. labai norėtų ir 41 proc. labiau norėtų nei nenorėtų. 35 proc. apklaustųjų papildomos informacijos gauti nepageidauja – 10 proc. tikrai nenorėtų ir 25 proc. labiau nenorėtų nei norėtų.
- Tyrimo dalyviams dažniausiai trūksta informacijos apie tinkamumą gauti ES fondų investicijas (71 proc.) ir apie finansuojamas sritis (70 proc.) bei investicijų dydį, tinkamas kompensuoti išlaidas (70 proc.). 63 proc. paminėjo planuojamo projekto tinkamumą investicijoms gauti, 60 proc. – projektų vertinimo kriterijus, 55 proc. – viešųjų pirkimų vykdymą, 52 proc. – Veiksmų programą, 52 proc. – metodinę informaciją apie tinkamą projektų įgyvendinimą, 50 proc. – paraiškų rengimą.
- Internetinių svetainių, pateikiančių informaciją apie ES investicijas, žinomumo lyderiai yra portalas esinvesticijos.lt (78 proc.) ir ministerijų interneto svetainės (77 proc.). Trečioje vietoje atsidūrė svetainė invega.lt (58 proc.). Toliau rikiuojasi cpva.lt (57 proc.), lvpa.lt (51 proc.), apva.lt (50 proc.), esfa.lt (34 proc.).
- Pagrindine interneto svetaine, kurioje galima rasti informaciją apie ES investicijas, dažniausiai įvardyta esinvesticijos.lt (47 proc.). 17 proc. apklaustųjų pagrindine svetaine įvardijo ministerijų interneto portalus.
- 65 proc. tyrimo dalyvių pritaria teiginiui, kad interneto svetainėje esinvesticijos.lt randama pagrindinė reikalinga informacija apie ES investicijas – 27 proc. visiškai ir 38 proc. greičiau sutinka. Priešingos nuomonės laikosi 12 proc. respondentų – 3 proc. visiškai ir 9 proc. greičiau nesutinka.
- Maždaug kas ketvirtas (23 proc.) respondentas mano, kad ES struktūrinių fondų lėšos yra parama Lietuvai kasdienėms problemoms spręsti. 73 proc. apklaustųjų laikosi nuomonės, kad ES struktūrinių fondų lėšos yra investicijos į didžiausią pridėtinę vertę kuriančias sritis.
- Didžioji dalis (71 proc.) respondentų laikosi nuomonės, kad ES investicijos yra valdomos profesionaliai: 13 proc. visiškai ir 58 proc. greičiau sutinka. Priešingos pozicijos laikosi 21 proc. tyrimo dalyvių: 5 proc. visiškai ir 16 proc. greičiau nesutinka.

- 57 proc. potencialių pareiškėjų mano, kad ES investicijos skirstomos skaidriai: 7 proc. teigė, kad skaidriai ir 50 proc. greičiau skaidriai. Priešingos nuomonės laikosi 24 proc. apklaustųjų: 6 proc. neskaidriai ir 18 proc. greičiau neskaidriai.
- Neskaidraus ES lėšų skirstymo priežastimis dažniausiai įvardijama: pasiekianti informacija iš aplinkos žmonių (60 proc.) ir informacija žiniasklaidoje (59 proc.).
- Neskaidriausiu ES paramos administravimo etapu dažniausiai įvardytas paraiškų vertinimas ir sprendimo finansuoti priėmimas (34 proc.). 22 proc. respondentų paminėjo paramos teikimo sąlygų nustatymą. Kiti 22 proc. apklaustųjų – projekto įgyvendinimą. 11 proc. – valstybės ir regionų projektų planavimą.
- Su ES investicijomis respondentai sieja daugumą tyrime įvardintų galimų strateginių tikslų. Dažniausiai įvardinti su verslo konkurencingumu (88 proc.), aplinkosauga (85 proc.) ir moksliniais tyrimais bei inovacijų skatinimu (85 proc.) susiję tikslai. Taip pat dažnai paminėti ir kiti tikslai: orientuoti į informacinės visuomenės skatinimą (82 proc.), kokybišką užimtumą (80 proc.), energijos efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių skatinimą (76 proc.), švietimo kokybę (76 proc.), socialinę įtrauktį, kovą su skurdu (75 proc.).
- Išankstines konsultacijas, projekto pristatymus projekto tikslinėms auditorijoms vykdė ar dar vykdys 75 proc. regioninio ir valstybinio planavimo pareiškėjų: 54 proc. jau vykdė ar dar vykdys ir 21 proc. greičiau vykdys. Likęs ketvirtadalis (25 proc.) apklaustųjų nurodė priešingai: 20 proc. nevykdys ir 5 proc. greičiau nevykdys.
- Lygiai pusė (50 proc.) paraiškas konkursiniu būdu turinčių teikti potencialių pareiškėjų paminėjo planuojantys rengti paraišką ES investicinių fondų lėšoms gauti: 19 proc. planuoja ir 31 proc. greičiau planuoja. Kita pusė (50 proc.) respondentų šio žingsnio atsisako – 40 proc. neplanuoja ir 10 proc. greičiau neplanuoja.
- Pareiškėjams keliamų reikalavimų neatitikimas yra dažniausiai įvardyta priežastis, kodėl neketinama rengti paraiškos ES investicinių fondų lėšoms gauti (39 proc.). 24 proc. priežastimi įvardijo dideles laiko ir kitas sąnaudas, reikalingas projekto parengimui bei įgyvendinimui. 17 proc. teigė, kad veikla nėra finansuojama ES lėšomis, 11 proc. nurodė, kad savomis lėšomis įgyvendinti projektą yra greičiau ir pigiau.
- Beveik visi (98 proc.) tyrimo dalyviai tvirtina, kad siekdami savo projekto rezultatų, prisideda prie visos šalies rezultatų: 63 proc. visiškai ir 35 proc. greičiau sutinka.
- Absoliuti dauguma (94 proc.) tvirtina, kad Lietuvos žmonės pajus jų projekto naudą: 63 proc. „taip“ ir 31 proc. „greičiau taip“.
- Daugiau nei pusė (52 proc.) respondentų sutinka, kad finansinės priemonės yra efektyvesnės investicijos lyginant su subsidijomis: 19 proc. visiškai ir 33 proc. greičiau sutinka. Priešingos nuomonės laikosi 34 proc. apklaustųjų: 15 proc. visiškai ir 19 proc. greičiau nesutinka.

IV. IŠVADOS

Ryškiausias pokytis, lyginant su 2015 m. – dvigubai (nuo trečdaliu iki dviejų trečdalių) išaugęs 2014-2020 m. ES investicinių fondų Lietuvai etapo žinomumas. Nors pasitenkinimas turimu informacijos kiekiu apie tai taip pat stiprėja, pastebimas ir didesnis susidomėjimas šia tema – daugėja norinčiųjų gauti dar daugiau ir įvairesnės informacijos apie ES investicinius fondus. Portalo www.esinvesticijos.lt, kaip pagrindinio informacijos apie ES investicinius fondus šaltinio, vaidmuo ir vertinimas taip pat sustiprėjo. Tiesa, apskritai išaugo ir daugumos kitų tokią informaciją teikiančių portalų žinomumas.

Lyginant su 2015 m., mažėja abejonių dėl ES investicijų valdymo profesionalumo. Kita vertus, investicijų skirstymo skaidrumas vertinamas atsargiau – nors dauguma vis dar mano, kad lėšos skirstomos skaidriai, nuomonės tampa nuosaikesnės (auga vertinimų „greičiau skaidriai“ dalis). Šias abejones dar dažniau nei iki šiol lemia aplinkos žmonių komentarai bei informacija žiniasklaidoje. Neskaidriausiu paramos administravimo etapas vis dar (nors ir rečiau nei pernai) dažniausiai siejamas su paraiškų vertinimu ir sprendimo finansuoti priėmimu, nors daugėja nuomonių, kad skaidrumo daugiausiai trūksta projekto įgyvendinimo metu (atliekant viešuosius pirkimus, patikras mokėjimo prašymų tikrinimus).

Ketinimai rengti paraišką ES investicinių fondų lėšoms gauti išlieka panašiam lygmenyje. Vis dėlto dažniau ketinama vykdyti išankstines konsultacijas, projekto pristatymus tikslinės auditorijoms. Nuomonė dėl efektyvesnės investicijų formos taip pat pasikeitė – dažniau manoma, kad efektyvesnės yra finansinės priemonės, tuo tarpu subsidijoms prioritetą teikia mažiau potencialių pareiškėjų..